

Jarní příprava půdy

S blížícím se jarem je to jedna z nejdůležitějších prací na zahrádce. Náš úspěch při pěstování čehokoli závisí především na kvalitě půdy, je proto dobré znát tu na naší zahradě a podle svých možností ji zlepšovat. Zdravá, úrodná zahradní půda je dobře provzdušená, udržuje vláhu a výživu pro kořeny, kterým nabízí kyprou ornici s dobrým přechodem do spodiny - jinými slovy, má mít dobrou strukturu, dlouhodobý a živný humus, a vyváženou zásobu živin.

Prvním impulsem pro začátek jarních prací na zahrádce je vývoj počasí. Každý rok je po této stránce jiný a proto ukazatelem začátku jarních prací a zejména prací s půdou by měla být teplota půdy. Měřte ji běžným teploměrem v ranních hodinách v hloubce zhruba 5 - 10 cm a měla by se pohybovat asi jeden týden nad 7 °C. Půda má být na povrchu oschlá, dobře drobná a nelepivá. Jen taková se dá dobře připravit pro setí.

Po zimě má půda většinou velice dobrou půdní strukturu (drobtovitou). Ke slehávání dochází přirozeně vlivem gravitace, kterému navíc pomáhá i srážková voda, dále má vliv lidská činnost a hlavně druh půdy. Po zimě bohaté na sníh a srážkovou vodu může, zejména u těžších půd, dojít až téměř ke zplavení profilu. Je proto někdy na jaře nutné opětovné rytí, které je dobré spojit se zapravením vyšší, až deseticentimetrové vrstvy nevyzrálého kompostu. Zapravíme tím do hloubky asi 20 cm polorozložené organické zbytky, které hlubší vrstvy půdy provzdušní na několik let. Kompost můžeme dle potřeby půdy obohatit i průmyslovými hnojivy a hrubozrnným vápencem.

Na těžších půdách po podzimním rytí a rozdrobení hrud mrazem je nejdůležitější šetření půdní vláhou, kdy časné urovnání a zkyprění povrchu zabrání nadbytečnému výparu. Půdu stačí nahrubo přehrábnout do roviny kopáčem nebo většími hráběmi. Záhony pro mrkev a petržel prokypříme i rycími vidlemi co nejhlouběji, aby kořeny nebyly deformované a můžeme současně pohnojit i dobrým kompostem a průmyslovými hnojivy.

Kypření a urovnání povrchu půdy

Půdu, na podzim zrytou i nezrytou můžeme hluboce prokypřit a nahrubo urovnat kultivátorem. Nejlepší k tomuto účelu jsou plečky se třemi pevnými hroty, nebo přestavitelný kombinovaný kypřič, u kterého se dá nastavit šířka záběru (tím si můžeme značně ulehčit práci v těžší půdě). Radličky - hroty na prstech nemají být široké.

K hlubokému kypření je dobrým pomocníkem jednohrotý kypřič, říkáme mu také drápek. Nejprve zpracujeme záhon jedním směrem s odstupem asi 5 cm, poté rozhodíme kompost nebo hnojivo a následně půdu zpracujeme ještě napříč, příp. diagonálně abychom hnojivo co nejlépe zapracovali do půdy.

Pro rozbíjení hrud, zejména na těžších půdách, je dobrý kopáč se 3 nebo 4 kolmo zahnutými delšími hroty.

U jemného nakypření svrchní vrstvy poslouží rotační kypřič (také se mu říká ježek), kterým půdu jen přejíždíme. Na hřideli se tak dá do pohybu několik hvězdic s nožovými hroty, které jsou postaveny křížem proti sobě. Jejich vzdálenost se dá navíc měnit. Ke stejnému účelu je určen i rotační kypřič s kolečky hvězdovitými, který použijeme především pro mělké zapravení hnojiv, travního osiva ap.

Výborným pomocníkem pro kypření vrchní vrstvy půdy a mělkému zapracovávání hnojiv je tříhrotý tažný kypřič se třemi kolmo zahnutými hroty.

Ocelovými hráběmi nakonec povrch jemně urovnáme pro setí a sázení. Nejpraktičtější jsou hrábě o šířce záběru 25 cm.

Ideálním pomocníkem pro jarní přípravu půdy je sada nářadí, které se na univerzální násadu snadno připevňuje rychlospojkou.

Další kultivace

Pro další kultivaci a práci s půdou jsou nezbytné motyčky ke zkyprění půdního škrálopu a odstranění plevelů. Vedle klasické širší motyky na plevel, jsou ještě motyky tažné (plecí rámečky), trojzubý ruční kypřič, malá ruční (provzdušňovací) plečka s šípovou radličkou. Lze s nimi pracovat tahem nebo kopáním. Dále je pro odplevelování cest potřebná škrabka nebo plecí rámeček - ten i pro okopávku pod keři nebo mezi vyššími trvalkami. Konečně velká špičatá motyka, říká se jí srdcovka, je důležitá pro přihnování a přikopávání rostlin, případně prohlubování rýh.

V květinové zahradě používáme raději malé ruční nářadí pro obdělávání půdy mezi malými a těsně vedle sebe rostoucími trvalkami nebo skalničkami. Pracujeme s malým ručním kypřičem nebo dvoustrannou motyčkou pro odplevelování, ručními hrabičkami ke kypření povrchu půdy a ocelovým košťátkem čistíme zejména na jaře a na podzim záhony od listů a odumřelých zbytků rostlin.

Záhony na zahradě, které jsou určené k pěstování zeleniny, je třeba na podzim **zrýt** na hrubé hroudy a přes zimu je **nechat odpočívat**. Nerovný povrch, který vytvoříme na záhonech, totiž zadrží veliké množství zimní vláhy a působením mrazu se půda také **nakypří**. Na jaře potom půjde dobře zpracovat. Jakmile na jaře půda jen trochu oschne, je vhodné ji **pohnojit** jak kompostem, tak i minerálními hnojivy. Poté urovnáme povrch záhonů pro pěstování zeleniny kovovými hráběmi. Takto je půda připravena pro výsev a výsadbu rostlin. Na jaře již půdu neryjeme, protože mnoho z rostlin, zejména ty s

drobnými malými semeny, což je většina druhů zeleniny, vyžadují **ztuhlejší půdu**.

Rytí půdy

Plochy na zahradě, které jsme neměli na podzim volné, zryjeme z jara **co nejdříve**, jak jen je to možné, když už půda není zmrzlá a je oschlá. Při rytí záhonu by se nám neměly tvořit velké hroudy. Ihned po zrytí záhonu jej **uhrabeme** hráběmi tak, abychom měli nakypřený

povrch záhonu.

Meziplodiny

Když sklízíme zeleninu ze záhonů, tak se nám během vegetační doby uvolňují plochy, které ihned obděláme. Zde bychom měli rýt půdu naprosto **stejným způsobem**, jako při rytí záhonů na jaře, to jest, že zrytou půdu ihned urovnáváme hráběmi. Ještě před rytím ji však důkladně **zaližeme**.

Hnojení půdy

Zeleninu na záhonech bychom měli hnojit **kompostem**, neboť obsahuje živiny, které zelenině zpravidla stačí. Například brambory jsou vděčné za organické hnojení.

Dusičnany v zelenině

Rostliny **potřebují** v sobě obsažené dusičnany k tvorbě bílkovin a dalších důležitých látek. Bez dusičnanů by totiž nemohly růst, ale jejich obsah je možné snížit. Obsah dusičnanů v zelenině je **závislý na intenzitě světla a tepla**. Proto čím více světla a tepla zelenina má, tím více dusičnanů se přeměňuje na bílkoviny. Z tohoto důvodu je obsah dusičnanů v listové zelenině zrána vyšší než k večeru.

Video youtuba

<https://www.youtube.com/watch?v=KrhaJr5uUtE>